

ОЛОН УЛСЫН ГЭРЭЭНД ЦАХИМ ХАРИЛЦААГ АШИГЛАХ ТУХАЙ
НЭГДСЭН ҮНДЭСТНИЙ БАЙГУУЛЛАГЫН КОНВЕНЦЫГ
СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН
ТАНИЛЦУУЛГА

Цахим харилцааг ашиглах нь худалдааг хөнгөвчлөх, оролцогч талуудын шууд болон шууд бус зардлыг багасгах, хил дамнасан цаасгүй харилцаа, экспорт, олон улсын худалдааг дэмжих хамгийн оновчтой, түргэн шуурхай арга зам хэмээн үзэж, Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий Ассамблейгаас 2005 оны 11 дүгээр сарын 23-ны өдрийн 60/21 дүгээр тогтоолоор Олон улсын гэрээнд цахим харилцааг ашиглах тухай конвенцыг баталсан.

Өнөөгийн байдлаар энэхүү конвенцыг соёрхон батлах, нэгдэн орох, гарын үсэг зурах байдлаар нийт 24 улс хүлээн зөвшөөрөөд байгаагийн дотор манай олон талт хамтын ажиллагаатай орнууд болох ОХУ, БНХАУ, БНСУ багтаж байгаа бөгөөд 10 орчим улс нэгдэн орохоор ажиллаж байна.

Энэ конвенцоор дараахь харилцааг зохицуулсан. Үүнд:

1/конвенцын 1 дүгээр зүйлд Талуудын ядаж нэг нь оролцогч улсад оршин байгаа газартай байх шаардлагын талаар;

2/конвенцын 3 дугаар зүйлд энэхүү конвенцын заалтуудыг хэсэгчлэн буюу тохируулан хэрэглэх, эххүл хэрэглэхээс татгалзах уян хатан нөхцөлийг Талуудад олгох талаар;

3/конвенцын 8 дугаар зүйл цахим хэлбэрээр үйлдсэн гэсэн ганцхан үндэслэлээр аливаа харилцааны хууль зүйн хүчинтэй байдлыг үгүйсгэхгүй байх талаар;

4/конвенцын 9 дүгээр зүйлд харилцан ялгаатай улсуудад оршин байгаа газар бүхий Талуудын хооронд солилцсон цахим харилцааны баримт бичгүүд, тэдгээрийг баталгаажуулсан цахим гарын үсгийг цаасан суурьтай баримт бичиг болон түүнд хэрэглэсэн ердийн гарын үсэгтэй хууль эрх зүйн хувьд ижил тэнцүү байх нөхцөлийг тогтоох, 10 дугаар зүйлд цахим харилцааны илгээх, хүлээн авах цаг хугацаа, оршин байгаа газрын талаарх зохицуулалт;

5/Түүнчлэн конвенцын 11 дүгээр зүйлд санал гаргах дуудлага, 12 дугаар зүйлд автоматжуулсан мэдээллийн систем, түүний дотор хүний оролцоогүйгээр хэлэлцээрт хариу өгөх системийн зохицуулалт, 14 дүгээр зүйлд автоматжуулсан мэдээллийн системтэй харьцахад гаргасан алдааг засварлах боломжийг олгох талаар болон ЮНСИТРАЛ-аас өмнө нь боловсруулсан цахим худалдааны болон цахим гарын үсгийн загвар хуулиар тодорхойлсон технологийн үл ялгаварлах, төвийг сахих болон үйл ажиллагааны тэгш байдлын зарчимтай холбоотой харилцаа.

Энэхүү конвенцод нэгдсэнээр гишүүнчлэлийн татвар байхгүй тул аливаа улс ямар нэг санхүүгийн үүрэг хүлээхгүй бөгөөд тус конвенцыг төлөөлөх байгууллагыг дотооддоо байгуулах шаардлагагүй, түүнчлэн түүний хэрэгжилтийн талаар ямар нэг тайлан, илтгэл гаргах шаардлага тавигдахгүй болно.

Монгол Улсын цахим хэлбэрээр гэрээ хэлцэл хийх талаарх хууль, эрх зүйн өнөөгийн харилцааг Иргэний хуулийн 42¹ дүгээр зүйлд цахим хэлбэрээр хийх хэлцлийн тухай, 43 дугаар зүйлийн 43.2.4 дэх заалтад цахим хэлцлийг тоон гарын үсгээр баталгаажуулах тухай, 196 дугаар зүйлийн 196.1.8 дахь заалтад цахим хэлбэрээр гэрээ хийх болон түүнд тоон гарын үсэг зурах тухай зохицуулалтууд болон Цахим гарын үсгийн тухай хуулиар тус тус зохицуулж байна.

Монгол Улсын дээр дурдсан хууль, эрх зүйн зохицуулалт нь цахим баримт бичгийн эрх зүйн үндсийг тодорхойлоогүй, цахим баримт бичгийг цаасан суурьтай баримт бичигтэй ижил тэгш хүлээн зөвшөөрөөгүй, и-мэйл, компьютерийн файл, гар утасны богино үсэгт мэдээ (мессеж), мэдээллийн сангийн цахим өгөгдлийг нотлох баримт, хууль зүйн чадамжтай баримт гэж тодорхойлоогүй болно.

Мөн Цахим гарын үсгийн тухай хуулиар олон улсын жишгийн дагуу ердийн болон баталгаат гэсэн цахим гарын үсгийн харилцан ялгаатай 2 хэлбэрийн зохицуулалт тодорхой тусгагдаагүй, тоон газрын үсгийн зохицуулалт давамгайлсан, олон улсын шинжтэй гэрээ, хэлэлцээр, харилцааны шаардлагыг бүрэн хангаагүй болно.

Түүнчлэн, Монгол Улсын нэгдэн орсон олон улсын худалдааны түгээмэл хэлэлцээрүүдэд, тухайлбал, Гадаадын арбитрын шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрөх, биелүүлэх тухай конвенц (Нью-Йорк, 1958), Бараа худалдах-худалдан авах тухай НҮБ-ын конвенц (CISG) зэрэг баримт бичгүүдэд заасан зарим шаардлагууд нь цахим харилцааг өргөнөөр ашиглах явдалд саад тотгор болох талтайг ЮНСИТРАЛ-аас гаргасан илтгэлд дурдсаны дээр Монгол Улсын цахим орчны харилцааны зохицуулалтыг олон улсын зохицуулалттай уялдуулан нийцүүлэх хэрэгцээ шаардлага байна.

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хорин тавдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 15-д Засгийн газрын өргөн мэдүүлснээр Монгол Улсын олон улсын гэрээг соёрхон батлах, цуцлах, гадаад улстай дипломат харилцаа тогтоох, цуцлах асуудлыг Улсын Их Хурлын онцгой бүрэн эрхэд хадгалж шийдвэрлэхээр, Олон улсын гэрээний тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.3-т зааснаар Олон улсын гэрээнд цахим харилцааг ашиглах тухай Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын конвенц нь дээр дурдсанаар Монгол Улсын хуульд зааснаас өөр журам тогтоож байгаа тул Улсын Их Хурлаар заавал соёрхон батална.

Олон улсын гэрээнд цахим харилцааг ашиглах тухай Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын конвенцын 16 дугаар зүйлийн 1-д “Энэхүү конвенц нь 2006 оны 1 дүгээр сарын 16-ны өдрөөс 2008 оны 1 дүгээр сарын 16-ны өдөр хүртэл Нью-Йорк дахь Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын төв байранд бүх улс гарын үсэг зурахад нээлттэй.” гэж заасны дагуу уг конвенцид гарын үсэг зурах боломжит хугацаа нь 2008 оны 1 дүгээр сарын 16-ны өдрөөр дуусгавар болсон байна.

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 28¹.1-д “Монгол Улсын Ерөнхийлөгч, Засгийн газар Улсын Их Хурал соёрхон батлах хүчин төгөлдөр олон талт олон улсын гэрээнд нэгдэн орох санал, олон улсын гэрээний эх бичвэрийн хуулбар, боломжтой бол баталгаат хуулбар, шаардлагатай бол түүний орчуулга, гарын үсэг зурах боломжит хугацаа нь дууссан, эсхүл гарын үсэг зурах шаардлагагүй олон улсын гэрээний хувьд тухайн олон улсын гэрээг соёрхон батлах тухай хуулийн төсөл, шаардлагатай бол холбогдох бусад хуулийн төслийг Улсын Их Хуралд зөвшилцөх, хэлэлцүүлэхээр ирүүлнэ.” гэж;

Монгол Улсын хууль тогтоомжийг 2020 он хүртэл боловсронгуй болгох үндсэн чиглэлд Олон улсын гэрээнд цахим харилцааг ашиглах тухай Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын конвенцыг соёрхон батлах тухай хуулийн төслийг Засгийн газраас санаачлан боловсруулахаар заасны дагуу хуулийн төслийг боловсруулсан болно.

Монгол Улс энэхүү конвенцод нэгдэн орсоноор олон улсын худалдааны харилцааг хөнгөвчлөх, хил дамнасан цаасгүй харилцааг дэмжих, цахим орчны эрх зүйн орчныг сайжруулах замаар дотоодын болон экспорт, олон улсын худалдааны харилцааг дэмжих, эдийн засаг, нийгмийн харилцааны таатай орчин бүрдүүлэх ач холбогдолтой болно.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР